

Maskinoversættelse – hvornår og hvordan bruger vi det, og hvilke fejl laver systemerne?

Adjunkt, ph.d.

Kristine Bundgaard

Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

Maskinoversættelse er efterhånden alle steder. Vi møder det for eksempel, når vi bruger sociale medier, når vi læser anmeldelser af produkter og services på nettet, og når vi shopper på nettet, er produktteksterne indimellem automatisk oversat. Nogle gange er kvaliteten høj; måske så høj, at vi ikke engang opdager, at teksten var maskinoversat. Andre gange er kvaliteten lav, fx fordi indholdet i udgangsteksten ikke er hensigtsmæssigt gengivet i oversættelsen, eller fordi oversættelsen indeholder mange sproglige fejl.

Opgave:

Forestil jer, at et stort udenlandsk museum vil oversætte deres hjemmeside til dansk for at få flere danske besøgende. Hvis I arbejder med denne opgave i jeres tyskundervisning, kunne det fx være *Alte Nationalgalerie* i Berlin, og hvis I arbejder med opgaven i jeres engelskundervisning, kunne det fx være *The British Museum* i London. Hvis I arbejder med andre sprog, finder I blot et museum i jeres fremmedsprogsområde.

Find derefter en tekst på museets hjemmeside, der er omkring 400 ord lang – det kan fx være fra den del af hjemmesiden, hvor museet præsenterer sig selv og/eller dets historie. Hvis I har svært ved at finde en enkelt tekst, der er lang nok, kan I vælge flere kortere tekster.

Gør derefter følgende:

- Kopier teksten og maskinoversæt den til dansk ved at sætte den ind i fx Google Oversæt (<https://translate.google.dk>) eller DeepL Translator (<https://www.deepl.com/translator>).
- Sammenlign sætning for sætning udgangsteksten med maskinoversættelsen og markér de fejl og uhensigtsmæssigheder, I finder i oversættelsen.
- Prøv at inddele fejlene/uhensigtsmæssighederne i grupper:
  - Hvilke har med "adequacy" at gøre (dvs. med gengivelse af udgangstekstens indhold)?
  - Hvilke har med "fluency" at gøre (dvs. med sproget i oversættelsen)?
- Overvej, om oversættelsen fungerer som en sammenhængende tekst. Hænger sætningerne for eksempel fornuftigt sammen?
- Vil en dansk læser kunne forstå hele oversættelsen, eller skal der laves nogle ændringer, for at den giver mening for den danske læser? Der kan fx være nogle kulturspecifikke elementer i udgangsteksterne, som fx en tysker eller englænder umiddelbart forstår, men som skal forklares til en dansker.
- Overvej, hvor meget og hvad I ville rette i maskinoversættelsen, hvis I skulle lave hhv. "light post-editing" og "full post-editing" af den.

Diskussionsspørgsmål:

Diskuter nedenstående spørgsmål i par eller grupper:

- Har I indtil nu lagt mærke til, om det fremmedsproglige indhold, I møder på sociale medier, er maskinoversat (*push*)?
  - Hvis ja: Hvordan er kvaliteten generelt?
- Opsøger I selv maskinoversættelse aktivt, fx ved at bruge Google Oversæt eller lignende (*pull*)?
  - Hvis ja: bruger du det i din fritid og/eller i forbindelse med din sprogundervisning på gymnasiet? Bruger du det til at oversætte enkeltord, sætninger eller hele tekster? Hvordan er kvaliteten generelt, og er det svært for dig at vurdere kvaliteten?
  - Hvis nej: hvorfor ikke?
- Er nogle fejl i maskinoversat tekst værre end andre?
- Tror I, det påvirker vores sprog, at så meget tekst maskinoversættes? Hvis ja: hvordan?

Hvis du vil læse mere:

- Christensen, T. P. & Bundgaard, K. (2021). Hvad har automatisk oversættelse og selvkørende biler tilfælles? Kommagasinet juni 2021: <https://kommagasinet.dk/hvad-har-automatisk-oversaettelse-og-selvkoerende-biler-tilfaelles/>
- Bundgaard, K. & Christensen, T. P. (2021). Du gør det også, ikke? Bruger Google Translate. Men burde du? Kommagasinet april 2021: <https://kommagasinet.dk/du-goer-det-ogsaa-ikke-bruger-google-translate-men-burde-du/>